

Mötesanteckningar

Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och västra hälso- och sjukvårdsnämnden bjuder in patient- och brukarorganisationerna till dialog den 21 november 2022

Plats: Regionens Hus, Lejonet samt digitalt*

Tid: kl. 13.00-16.00

Närvaro:

Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd

Kristina Grapenholm (L)

Krista Femrell (SD)

Maria Millback (V)

Västra hälso- och sjukvårdsnämnden

Madeleine Jonsson (MP)

Gunilla Lindell (KD)*

Madeleine Libren (S)

Bo Nordström (SD)

Patient- och brukarföreningar

Leif Sundberg, Göteborgs Diabetesförening

Elisabet Ljungström, Anhörig Göteborg

Harry Eriksson, Hörselskadades distrikt i Västra Götaland, digitalt

Barbro Prästbacka, Hörselskadades distrikt i Västra Götaland

Siv Nilhag, ILCO Göteborg lokalförening

Gunilla Arneström, Demensföreningen Mölndal Härryda

Gunbritt Ståhlberg, Njurförbundet Väst

Eva Sandberg, OCD-föreningen Göteborgsregionen

Anne Lönnermark, Autism Distrikt Göteborg

Sonja Klingén, Demensföreningen Göteborg

Margareta Svensson, Strokeföreningen i Göteborg med omnejd

Ulf Lager, Alingsås/Vårgårda Demensförening

Pia-Lotta Lagerlöf, DHR Ale

Lennart Stålmarm, Demensförening Lerum

Dennis Bokedal, Astma- och Allergiföreningen i Göteborg

Aina Granath, Anhörigföreningen i Mölndal

Carina Alm, ILCO Göteborgs Lokalförening

Mathias Carlsson, RSMH-Näckrosen

Jan Kartengren, Föreningen Aktivitetshusets vänner

Eva-Britt Johansson, Demensföreningarna Lerum*

Roger Lindblom, FUB Mölndal*

Övriga

Magnus Kronvall, Koncernkontoret

Ann-Sofi Isaksson, Koncernkontoret

Susanne Zetterberg Jensen, Koncernkontoret

Ellinor Nelson, Koncernkontoret

Linnéa Falkhage, Koncernkontoret

Helene Svensson, minnesmottagning Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Birgitta Lindvall, Alzheimerförbundet Göteborg
Maya Lindvall, Alzheimerförbundet Göteborg/Föreningen YogaYou Skövde
Charlotta Sundin Andersson, Kunskapscentrum jämlik vård
Kajsa Björnstedt, Kunskapscentrum jämlik vård

Dagordning

1. Välkomna!

Madeleine Jonsson (MP) och Kristina Grapenholm (L) hälsar välkomna till mötet.

2. Information om demens (symptom, utredning och behandling)

Helene Svensson, överläkare på minnesmottagning Sahlgrenska Universitetssjukhuset, informerar om demenssjukdom och kognitiv sjukdom. I Sverige är det ungefär mellan 130 000 och 150 000 personer som lever med demenssjukdom och det är ungefär 20 000 – 25 000 personer som insjuknar varje år i Sverige.

Helene Svensson framhåller att demens är en uteslutningsdiagnos, vilket innebär att det inte finns något test idag som kan fastställa huruvida någon har en demenssjukdom. Vanliga symptom för patienter med demenssjukdom är sänkt kognitiv förmåga samt nedsättning inom en eller flera kognitiva domäner, exempelvis försämrat minne och inläring samt svårt att uppfatta språk. För att fastställa att en person har en demenssjukdom genomförs en demensutredning. Att göra en demensutredning innebär att utesluta andra orsaker, fastställa demenssjukdom, fastställa demenstyp samt bedöma funktionsnedsättning och hjälpbehov. Det genomförs främst basala demensutredningar men det kan i vissa fall krävas en utvidgad utredning för att fastställa demenssjukdom. Utvidgad utredning finns inom Västra Götalandsregionen i Kungälv, Uddevalla, Skövde och Mölndal och det är ungefär 15 procent av alla personer med demenssjukdom i Västra Götaland som får en diagnos efter en utvidgad utredning. Med utvidgad utredning görs en mer omfattad utredning med exempelvis läkarundersökning, neuropsykologisk undersökning och arbetsterapeutbedömning. För mer information om demenssjukdom och kognitiva sjukdomar, se bifogad presentation om demens (symptom, utredning och behandling).

Ulf Lager frågar om det tas ryggmärgsprov vid demensutredning.

Helene Svensson svarar att ryggmärgsprov tas vid en utvidgad demensutredning men inte vid en basal utredning.

Gunilla Arneström lyfter frågan om det finns någon mottagning i Göteborg som arbetar med FINGER-modellen för patienter med nydiagnostiserad demenssjukdom.

Helene Svensson svarar att verksamheter i Göteborg i nuläget tar fram program för att kunna arbeta med FINGER-modellen. Det finns idag samtalsgrupper i Göteborg för patienter med en nydiagnostiserad demenssjukdom men det finns inget annat i Göteborg än.

Dennis Bokedal frågar om det går att söka på 1177 Vårdguiden och få kunskap om vilka vårdcentraler som har kompetens om demens.

Helene Svensson svarar att hon inte tror att det går. Alla vårdcentraler ska kunna göra demensutredningar eftersom det är en del av deras uppdrag.

3. Information från Alzheimer Sverige och anhörigstöd

Birgitta Lindvall, Alzheimer Sverige, informerar om verksamhetens arbete i Göteborg och förbundets arbete med anhörigstöd. Alzheimer Sverige är en rikstäckande patient- och anhörigorganisation som grundades 1986 för att ge råd och stöd till personer med Alzheimers sjukdom, och andra kognitiva sjukdomar, samt deras närstående. Föreningen vill underlätta och skapa bra förutsättningar för att alla med kognitiva sjukdomar ska kunna fortsätta leva sitt vanliga liv så länge det är möjligt. Alzheimer Sveriges verksamhet i Göteborg är en nystartad förening. Birgitta Lindvall lyfter föreningens arbete med *Café minnesvärt* där personer kan träffa andra människor under avslappnade former och lära sig mer om Alzheimers sjukdom och andra svåra kognitiva hjärnsjukdomar. Idén med Café minnesvärt är att alltid ha någon form av föredrag och arrangemangen måste vara gratis. Målet är att bryta isolering och höja kunskapen om minnessjukdomar. Föreningen samarbetar även med Yoga You i Skövde och besöker demensboenden tillsammans för att träna yoga med patienterna, vilket tränar patienternas rörlighet och kognition. För mer information om Alzheimer Sverige, mejla Birgitta Lindvall b.lindvall@outlook.com eller Malou Nevhage malou@alzheimersverige.se.

Gruppen får testa på sitt-yoga.

4. Paus

5. Kunskapscentrum jämlik vård - Begreppet funktionsvariation

Charlotta Sundin Andersson och Kajsa Björnstedt, Kunskapscentrum för jämlik vård, informerar om begreppet funktionsvariation, hur begreppet ändrats över tid samt hur viktiga begrepp är. Begreppet *funktionsnedsättning* började användas från år 2007 och innebär enligt Socialstyrelsens termbank att en person har en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Begreppet *funktionshinder* började också att brukas från år 2007 och innebär enligt Socialstyrelsens termbank den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i samhället. Funktionsrätt Sverige menar att det framför allt handlar om bristande tillgänglighet i omgivningen.

Begreppet *funktionsvariation* har brukats sedan år 2009 och kom från att en del upplever funktionsnedsättning som negativt och använder hellre ord som *funktionsvariation*, *funktionsskillnad* eller *funktionsvariant*. De orden betonar mer att alla människor fungerar på olika sätt, inte bättre eller sämre. Språkrådet menar att det kan avse funktionsnedsättningar men behöver inte göra det, utan även sådant som i vissa sammanhang är en tillgång. Riksförbundet FUB rekommenderar inte användning av ordet *funktionsvariation*, eftersom det riskerar att förminska behoven hos personer med funktionsnedsättning. Begreppet *funktionsrätt* lanserades i Sverige år 2017 och handlar enligt Funktionsrätt Sverige om individens rättigheter i olika samhällssituationer. Fokus flyttas från hinder, tillgänglighet och särskilda lösningar till principen om mänskliga rättigheter och ett universellt utformat samhälle. Charlotta Sundin Andersson och Kajsa Björnstedt framhåller att VGR använder sig av Socialstyrelsens ordlista och brukar därför begreppen *funktionsnedsättning* och *funktionshinder*. För mer information, se bifogad presentation från Kunskapscentrum för jämlik vård.

Gruppen diskuterar begreppens betydelse i helgrupp.

6. Information från västra hälso- och sjukvårdsnämnden och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd

Madeleine Jonsson (MP) informerar om den nya politiska organisationen 2023. Den nya politiska organisationen innebär i korthet att det kommer inrättas en operativ hälso- och sjukvårdsnämnd, strategisk hälso- och sjukvårdsnämnd samt fem delregionala nämnder. Syftet med den nya politiska organisationen är att skapa tydligare styrning och ansvar där det i stället för fem beställarnämnder och en hälso- och sjukvårdsstyrelse inrättas *en* beställarnämnd (operativ hälso- och sjukvårdsnämnd), en strategisk nämnd och fem delregionala nämnder med stort fokus på folkhälsa. Nämnder och förvaltningar kommer slås ihop och det skapar ett ökat samarbete samt minskar oönskad administration.

Den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ska vara Västra Götalandsregionens ledande hälso- och sjukvårdspolitiska organ. Nämnden ska ha ett övergripande ansvar för hälso- och sjukvårdens *långsiktiga* inriktning och utveckling samt för hälso- och sjukvårdens innehåll och kvalitet. Den operativa hälso- och sjukvårdsnämndens uppgift är att realisera och konkretisera strategier och planer i ett *kortare* perspektiv. Nämnden genomför uppgiften genom att ge uppdrag till den egna verksamheten, teckna avtal med privata utförare och fördela resurser. De fem delregionala nämnderna verkar för att realisera Västra Götalandsregionens strategier och planer inom hälso- och sjukvård och folkhälsa i en lokal kontext. Inom dessa områden ansvarar nämnderna för dialog med kommuner, intresseorganisationer och civilsamhälle. För mer information, se bifogad presentation om den nya politiska organisationen 2023.

Leif Sundberg frågar vart dialogen med patient- och brukarorganisationer kommer hållas.

Kristina Grapenholm (L) svarar att dialogmöten med patient- och brukarorganisationer kommer hållas med de delregionala nämnderna.

7. Övriga frågor och frågor till nästa möte

Gunilla Arneström lyfter ett önskemål om att få en föredragning om narrativ medicin och att ta vara på patientberättelser i större utsträckning.

Vid anteckningarna,
Linnéa Falkhage

Bifogade filer

1. Helene Svensson – Information om demens (symptom, utredning och behandling)
2. Kunskapscentrum jämlik vård – Begreppet funktionsvariation
3. Ny politisk organisation 2023
4. Frågor till patient- och brukarrådet 21 november 2022